

"חוק תובענות ייצוגיות - רקע היסטורי" / ד"ר גיל אוריון

תקציר

בעבר, מוסד התובענה הייצוגית לא היה מפותח בדין הישראלי. באופן היסטורי, היתה קיימת בדין תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, מכוחה היה ניתן, לכאורה, להגיש הליך ייצוגי-קולקטיבי. אולם, תקנה זו עוררה בעיות רבות, בשל התנאים המיוחדים שנקבעו בה, ונוכח המחלוקת בפסיקה בדבר היכולת להגיש מכוחה הליך ייצוגי במובנו המודרני.

מוסד התביעה הייצוגית, במובנו העכשווי, קיבל לראשונה ביטוי עלי חוק, החל משנות התשעים של המאה ה-20, כאשר נקבעו הסדרים פרטניים במספר חוקים, אשר אפשרו הגשת תביעה ייצוגית בעילות ספציפיות, כאשר בשנת 2006 נחקק הסדר מקיף להגשת תובענות ייצוגיות בדמותו של חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

במסגרת ההרצאה נסקור את ההתפתחות ההיסטורית של הדין הישראלי בסוגיה, את הרקע התיאורטי והמשפטי לחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, את ההסדרים שקדמו לחוק והמקורות ממנו שאב המחוקק את המנגנון בו אנו עושים שימוש כיום.

"חוק תובענות ייצוגיות - רקע היסטורי" / ד"ר גיל אוריון

סילבוס

חקיקה, הצעות חוק ותזכיר חוק

תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

הצעת חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ה-2005.

תזכיר חוק: חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ה-2005.

פסיקה

ע"א 86/69 פרנקישה פלצאינדוסטרי מרקלה שות' נ' רבינוביץ, פ"ד כג(1) 645 (1969)

רע"א 6567/97 בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' עיזבון המנוח אליהו גת ז"ל, פ"ד נב(2) 713 (1998).

רע"א 3126/00 מדינת ישראל נ' א.ש.ת. ניהול פרויקטים וכוח אדם בע"מ, פ"ד נז(3) 220 (2003).

דנ"א 5161/03 א.ש.ת. ניהול פרויקטים וכוח אדם בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 196 (2005).

ע"א 3955/04 רייזל נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (פורסם בנבו, 4.7.2005).

ע"א 8080/99 וקס נ' עיריית תל אביב (פורסם בנבו, 5.12.2005).

רע"א 8479/02 סבו נ' רשות שדות התעופה בישראל, תק-על 2008(4) 3392 (2008).

בג"ץ 2171/06 כהן נ' יו"ר הכנסת (פורסם בנבו, 29.8.2011).

ת"צ (מחוזי מרכז) 36086-07-11 חרסט נ' ידיעות אינטרנט (פורסם בנבו, 19.9.2012).

ת"א (מחוזי ת"א) 2296/08 שמיר נ' מרכז הקונגרסים הבינלאומי א.י.סי.סי ירושלים (פורסם בנבו, 16.1.2013).

מאמרים

סטיבן גולדשטיין "הערות על חוק תובענות ייצוגיות תשס"ו-2006" עלי משפט 6, 7-25 (2007).

אלון קלמנט, "קווים מנחים לפרשנות חוק התובענות הייצוגיות, התשס"ו-2006", הפרקליט מט 131 (2006).

מיכאיל קריני, "התביעה הייצוגית בישראל- על פרשת דרכים: בעקבות פסק דין מדינת ישראל נ' א.ש.ת. ניהול פרויקטים וכוח אדם", דין ודברים 1, 449-505 (2004).

סטיבן גולדשטיין ויעל עפרון "התפתחות התובענה הייצוגית בישראל" עלי משפט 1, 27-48 (1999).